

เรื่อง ศึกษาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3
โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์
จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองสุข วันแสน
ปีที่ทำการวิจัย 2548

บทคัดย่อของ

นางสาวจันทรา	ยาระยาณ
นางสาวนันทิต	ทรงกรด
นางสาวชินรัตน์	กุดราศรี
นางสาววิราภา	มั่งมี
นางสาวอภิญญา	จุฑารัตน์
นางสาวอมรรัตน์	สุริใหญ่

โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ระดับ คบ.4/3

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมศิลปะ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 ภายหลังเรียน โดยใช้กิจกรรมศิลปะ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 22 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. การออกแบบการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยที่ทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มเดียว 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน โดยมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีองค์ประกอบและการสร้างดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สิ่งที่ผู้วิจัยนำมาจัดเป็นวิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ที่นำมาจัดกิจกรรม มี 5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพจากมือ

กิจกรรมที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การนำเมล็ดพืชมาประดิษฐ์ภาพ

กิจกรรมที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์งานศิลปะจากโฟม

กิจกรรมที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การวาดภาพจากชิ้นส่วนผลไม้

กิจกรรมที่ 5 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การปั้นดินน้ำมันเป็นรูปสัตว์

3.2 นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัย ในที่นี้ คือ วิธีเรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ชู้นำเข้าสู่บทเรียนโดยการสนทนา ร้องเพลง คำคล้องจอง นิทานและใช้คำถาม

ขั้นตอนที่ 2 ชูสอน ครูอธิบาย ชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะและให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรม

ขั้นตอนที่ 3 ชูสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวัตถุประสงค์ วิธีการและประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมศิลปะ

3.3 เครื่องมือการประเมินผล การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือประเมินผล คือ

3.3.1 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์งานศิลปะโดยใช้กิจกรรมศิลปะมี 4 กิจกรรม คือ 1) การวาดภาพจากหยดหมึก 2) การสร้างภาพจากเส้น 3) การสร้างภาพจากรูปทรง และ 4) การสร้างภาพผลไม้จากรูปวงกลม

3.3.2 แบบวัดความพึงพอใจ จำนวน 1 ฉบับ มี 10 ข้อ

4. การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการดังนี้

4.1 ประสานงานขอความร่วมมือและติดต่อขออนุญาตจากโรงเรียนและนักเรียนที่ กำหนดให้เป็นกลุ่มเป้าหมาย

4.2 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนชั้น อนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 วันที่ 19 กันยายน 2548

4.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่วางไว้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามแผนการสอน 5 ชุด กิจกรรมใช้เวลาสอน 2 สัปดาห์ ๆ ละ 4 วัน ระหว่างวันที่ 19 กันยายน 2548 ถึงวันที่ 29 กันยายน 2548 วันละ 1 คาบ โดยการสอนเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 (เทศบาล อนุสรณ์) ตำบลในเมืองอำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ หลังจากทำการสอนเสร็จ ผู้วิจัยก็ทำการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยสังเกตพฤติกรรมขณะที่ได้ทำใบความรู้และทำกิจกรรมศิลปะ เป็นเวลา 2 สัปดาห์

4.4 ทดสอบหลังเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบและวัดความพึงพอใจหลังเรียนกับ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อ วันที่ 30 กันยายน 2548

4.5 นำคะแนนที่ผ่านการตรวจสอบมาทำการวิเคราะห์เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน และสรุปผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องคิดเลข ประกอบกับการศึกษาตัวอย่าง จากเอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เป็นแนวทางคล้ายกันตามรายละเอียด ดังนี้

5.1 นำคะแนนก่อนเรียนมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และ ไม่ผ่านเกณฑ์รวมทั้งหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนเรียน

5.2 นำคะแนนหลังเรียนมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์และ ไม่ผ่านเกณฑ์รวมทั้งหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสอบหลังเรียน

5.3 เปรียบเทียบความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test ในกรณีกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระจากกัน

5.4 นำคะแนนความพึงพอใจ มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียน เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 โดยใช้กิจกรรมศิลปะ สรุปได้ดังนี้

กรณีก่อนเรียนในภาพรวมนักเรียนมีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 81.82 โดยมีความสามารถอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=42.14$; $S = 0.94$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านนักเรียนมีความสามารถในด้านความคิดริเริ่มผ่านเกณฑ์ร้อยละ 86.36 โดยมีความสามารถอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=13.54$; $S = 0.29$) ด้านความคิดยืดหยุ่นนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ โดยมีความสามารถอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.90$; $S = 0.52$) ด้านความคิดละเอียดลออ นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 81.82 โดยมีความสามารถอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=12.81$; $S = 0.39$) ด้านความคิดคล่องแคล่ว นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 86.36 โดยมีความสามารถอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 12.86$; $S = 0.35$)

กรณีหลังเรียนพบว่าในภาพรวมนักเรียนมีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 โดยมีความสามารถอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 47.04$; $S = 1.09$) แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดย่อยของแต่ละด้านพบว่านักเรียนมีความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 ทั้งสี่ด้าน โดยมีความสามารถอยู่ในระดับสูงทุกด้าน คือ ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความคิดยืดหยุ่น ด้านความคิดละเอียดลออ และด้านความคิดคล่องแคล่ว ($\bar{X}=14.54, 4.23, 14.23, 14.13$; $S = 0.50, 0.75, 0.81, 0.63$)

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 โดยใช้กิจกรรมศิลปะก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test ในภาพรวม พบว่าความสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์โดยใช้กิจกรรมศิลปะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และในแต่ละด้านพบว่า ความสามารถในการใช้ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ และความคิดคล่องแคล่ว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งสี่ด้าน

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจในภาพรวมโดยใช้กิจกรรมศิลปะของเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 (เทศบาลอนุสรณ์) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2548 โดยภาพรวมภายหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมศิลปะนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.65$; $S = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจมาก 9 รายการ คือ กิจกรรมศิลปะที่นำมาให้นักเรียนปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่น่าพึงพอใจมาก การจัดกิจกรรมศิลปะทำให้ครูและนักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมศิลปะที่นักเรียนนำเสนอผลงานเป็นที่น่าพึงพอใจ การจัด

กิจกรรมศิลปะมีความเหมาะสมกับเวลา บรรยากาศในการจัดกิจกรรมศิลปะทำให้นักเรียนสนุกสนาน สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะมีความสวยงาม กิจกรรมศิลปะมีความเหมาะสมที่สอดคล้องกับกิจกรรม การจัดกิจกรรมศิลปะทำให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และการจัดกิจกรรมศิลปะทำให้นักเรียนเข้าใจสาระและวิธีการจัดกิจกรรมศิลปะ (\bar{X} = 2.90, 2.64, 2.59, 2.59, 2.54, 2.54, 2.54, 2.77, 2.77 ; S = 0.28, 0.57, 0.59, 0.59, 0.73, 0.80, 0.67, 0.51, 0.51) และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับปานกลางคือกิจกรรมศิลปะที่นำมาให้นักเรียนปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่ชวนให้นักเรียนอยากปฏิบัติ (\bar{X} = 2.29 ; S = 0.50)